

σης τῆς ἀγρίας. ὅθεν τίποτε ἄλλο δεῦν ἀπαιτεῖται. Θεμελιώτερον εἰς βελτίωσιν τῆς οἰκονομίας, ὅθεν τὸ νὰ ἀγανίζηται ὁ οἰκονόμος νὰ λαμβάνῃ τροφὴν ἰκανὴν ἀπὸ διάφορα χόρτα, χρησιμεύοντα εἰς τροφὴν τῶν ἵππων, τῶν βοῶν, τῶν ταύρων, τῶν προβάτων, αἰγῶν, καὶ χοίρων. τότε ἔμπορεῖ νὰ μεταχειριθῇ καὶ τὸ ἀχυρον εἰς τὸ νὰ τὸ μιγνύῃ μὲν αὐτὰ τὰ χόρτα. τὰ θρέμματα αἷς μὴ ἐξελαυνώμενα πολλά πρῶτως. διότι ὁ οἰκονόμος λαμβάνει ἐξ αὐτῶν, ἐν τῇ οἴκῳ μετόντων, πολλὴν κόπρον, ἧν νὰ λιπαίνῃ τῆς ἀγρίας ἰκανῶς, καὶ ἔτι νὰ τῆς προστοιμάζῃ εἰς διάφορος θείσους.

§. 163. Διὰ νὰ βελτιωθῶσι τὰ θρέμματα διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν εἰς τροφὴν αὐτοῖς ἀρμοζόντων χόρτων, ὠφελεῖ πολλά ἡ καλλιέργεια τῶν ἑριφύλλων. ἐκτὸς τῶν συνηθῶν πεφραγμῶν τῶν περὶ, ὅπως κατασκυλάζονται διὰ τὴν καλλιέργειαν ἐκείνων, ὠφελεῖ μάλιστα καὶ τὸ νὰ σπείρονται μεταξύ τῆς κειθῆς εἰς τῆς ἀγρίας τῆς ἀναμύνης μὲν ἀπὸ τὰ τῆς θέρης. τότε τὸν ἐξῆς ἐνιαυτὸν αἷς προσδοκᾷ ὁ οἰκονόμος, ὅταν ὁ ἀγρὸς ἀφίνηται ἀκαλλιέργητος, ἀπὸ τῆτος τοῦ εἶδος τῶν χόρτων, ἐξαιρετικὸν θείσμον τροφῆς διὰ τὰ θρέμματα τε. τὸ ἑριφύλλιον ὄχι μόνον δίδεται εἰς τροφὴν τῶν θρεμμάτων κλωρόν, ἀλλὰ καὶ ξηραίνον μόνον γίνεται τὸν χειμῶνα εἰς τὰ θρέμματα τροφὴν τροφίμος. ἐκτὸς τῆτος κάμνει τὴν γλῶσσαν διὰ μέσσω τῶν ριζῶν τε ὄχι μόνον μαλακῶν, καὶ εὐρίπτον, ἀλλὰ αἱ ρίζαι τε χρησιμεύουσι καὶ εἰς λίπανσιν αὐτῆς. ὁ θείσμος, καὶ ἡ ξήρανσις τῆτων τῶν χόρτων ἀμελεῖται ἕως τῶρα. διότι εἰς θεμελιώτερες τῆτος δεῦν ἀφυχῶσι τὸν σῖτον εἰς τὸν ἀκαλλιέργητον ἀγρὸν, ἀλλὰ τὸν ἀφίνην εἰς βρώσιν τῶν βοσκομῶν θρεμμάτων.

§. 164. Τὸ

§. 164. Το ἡδύσαρον ὀνόβρυχες εἶναι
 αἰσάτως εἰσαίρετον εἰς βοφίω τῆς θρεμμάτων.
 αὐτὸ αὐξάνει ὄχι μόνον εἰς καλὸν ἔδαφος, ἀλ-
 λά καὶ ἐν τῷ κοκκίω βοφύλλω, καθὼς καὶ εἰς
 γλυμμιγυλίω μὲ ψηφίδας (μικρὰς πέτρας)·
 μὲ ὅλον τὸ σπαρθὸν εἰς καλὸν τύπον θεί-
 ζεται τρεῖς τῶ ἐνιαυτῶ. τὸ δὲ εἰς ἀχρεῖον τὸ
 πλείστον μόνον δὶς· εἰς εἴνα τὸν ἀμμώδη, μὲ
 γλυμμιγυλίω, αὐξάνει πολλὰ καλὰ· εἰς τὸ πρῶτον
 ὅμως ἐλαδεις δὲν δὴ τυχεῖ· ἐν γὰρ ὅτε πρέπει ὁ
 τύπος, ὅπου σπείρεται αὐτὸ, νὰ ἐπεξεργασθῆ
 καλῶς, νὰ καθαρευθῆ ὀπιμελῶς ἀπὸ τὰ ἀχρη-
 σα χόρτα, καὶ νὰ γινῆ χαλαρὸς, καὶ ἀπαλὸς
 παρόμοια μὲ τὸν τύπον, ὅπως σπείρεται τὸ λι-
 νάριον· καὶ ἐπειδὴ αἱ ρίζαι τῶ εἰσδύουσι πολλὰ
 βαθύως, πρέπει νὰ ἔχη ἔδαφος εἰς ἰκανὴν ἔκ-
 τασιν αὐτῶ ἕως 3. ποδῶν· ὁ κάλλιστος καιρὸς
 εἰς σπορὰν τῶ εἶναι τὸ ἔαρ· τὸν πρῶτον ἐνιαυ-
 τὸν αἰς σρέφεται ὅλη ἡ προσοχὴ τῶ γεωργῶ εἰς
 τὸ νὰ τὸ καθαρίσῃ ἀπὸ ὅλα τὰ ζιζάνια· τὸν
 δεύτερον δὲν χρειάζεται πλέον ταύτην τὴν προ-
 σοχίαν· διότι αὐτὸ τότε καταπλακῶναι, καὶ ὑπερ-
 νικᾶ τὰ ζιζάνια, καὶ δὲν βλάπτεται πλέον ἀπὸ
 αὐτά· ὅταν φανῶσιν εἰς τὰ αὔθη οἱ κάλυκες,
 αἰς ἀρχίσει ὁ γεωργὸς νὰ τὸ κόπῃ μὲ τὸ δρε-
 παῖ (κοσίζη), ἵνα νὰ τὸ μεταχειρευθῆ εἰς
 χλωρὰ βοφίω τῆς θρεμμάτων· διότι αὐτὰ ἀ-
 γαπῶν νὰ τὸ βῶγαν τόσο καιρὸν, ἕως νὰ προ-
 κύψωσιν οἱ πρῶτοι σπέρματικοὶ κόκκοι· ὁ κάλ-
 λιστος καιρὸς εἰς ξηρανσίαν τῶ ἡδυσάρου εἶναι,
 ὅταν ἀνοίγωνται τὰ εὐλαστότερα αὔθη, πρὸ τῶ
 νὰ αὐξήσωσιν οἱ σπέρματικοὶ κόκκοι· ἀφ' ἧ κο-
 πῆ (κοσισθῆ) αἰς κένται, καθὼς ἐκόπη εἰς
 μικρὰς σωρῆς, καὶ αἰς τὸ γυρίσωσι μόνον ὀπιμε-
 λῶς.

λῶς. μήτε χρειάζεται ὁ γεωργὸς νὰ τὸ σωρῶ-
 ση εἰς θημωνίας. διότι ἀλλῶς δὲ τῆς ἑπισω-
 ράσεως εἰς εἷα σωρὸν, καὶ τῆ χειρισμῶ ὑπὸ
 τὸν σωρὸν, πίπτει τὰ φύλλα, ἢ καλλίστη βο-
 φή δὲ τὰ θρέμματα. ὑπὸ βροχερὸν καιρὸν δὲν
 βλάπτεται παντελῶς. τελάχιστον εἰς εἷα ποῦ-
 τον καιρὸν δὲν φοβεῖται βλάβῃ 3 ἑβδομάδας.
 ἀφ' ἧ τὰ αὔθη μαρῶθῶσι, καὶ τὰ φύλλα ξηρα-
 θῶσι παντάπασι, τότε χωρὶς δισταγμὸν εἰς κο-
 μίζηται εἰς τὸν οἶκον ὑπὸ τὸν ἀγρὸν. αὐτὸ ὅμως
 θελήσει τις νὰ τὸ ἀναβάλλῃ, ἕως νὰ ξηραθῶσιν
 ὁ κάλαμος, καὶ τὰ αὔθη, τότε τὰ φύλλα πίπτει
 σι παντάπασι. δὲ τὰ κερατοφόρα ζῶα εἶναι
 εἰς ὑπὸ τὰ βροχίμωτα χόρτα. αἱ βεῖς βόγυ-
 σαι τῆτο δίδου ὡς ἰσχυρότερον, καὶ παχύτερον γά-
 λα, καὶ τὸ ἐκ τῆτε βέτυρον ἐπιδέχεται σύγκρι-
 σιν μὲ τὸ τῆς Οὐλαύδας. τὰ πρόβατα τὰ ὡφε-
 λεί ὡς ἰσχυρότερον αὐτὸ, ὡς τὸ κοινὸν χορτά-
 ριον. ὡσαύτως τὸ βόγυον καὶ οἱ ἵπποι, καὶ χλω-
 ρὸν, καὶ ξηρὸν, μεμιγμῶν μὲ ἄχυρον. χωρὶς
 ἄχυρον λέγουσιν ὅτι βλάπτει τὰς ἵππους. ἐπειδὴ
 νομίζουσιν, ὅτι ἐκ τῆτε γίνονται ὑποκείμενοι εἰς
 τυφλότητα. τὰ λοιπὰ δὲ αὐξάνει αὐτὸ εἰς ἐνιαυ-
 τὰς, καὶ ὡς ἰσχυρότερον, καὶ μὴ καλλιεργούμενον,
 μηδὲ λιπαινόμενον ὡς ἰσχυρότερον. ὅταν ἐν καιρῶ
 μεγαλωτάτης, καὶ ποικίλῃ δερκίσεως ξηρασίας ἢ
 χλόης (τὸ γρασίδι), καὶ ἄλλα χόρτα, κησίμα
 εἰς βοφίαν τῆθ θρέμμάτων ξηραίνονται, τὸ ἡδύ-
 σαρον φυλάττει τὸν χυμὸν τῆ. διότι δὲ τὰς βα-
 θείας τῆ ρίζας δέσκει ἀκόμη πάντοτε ὑγρότη-
 τα εἰς τὴν γῆν. τῆτο προξενεῖ εἰς τὸν γεωργὸν
 ἴδιον ὄφελος. καὶ δὲ τῆτο μᾶλλον ἔπρεπε νὰ
 φροντίζη δὲ τὴν καλλιέργειαν τῆτε τῆ ὡφελίμω
 χόρτα.

§. 165. Η' μηδιάς, ἢ τὸ μηδικὸν (εἶδος ξιφυλλίας) πρέπει νὰ ἀσείρηται εἰς ἔδαφος καλὸν, καὶ χαλαρὸν. τὸν φρώτον ἐνιαυτὸν πρέπει νὰ καθαρίζηται ὡσαύτως ἀπὸ ὅλα τὰ ζιζάνια. διότι ἐκ τῆς ἐναντίας τὸν τρίτον ἐνιαυτὸν καταπνίγεται ἀπὸ αὐτῆς. ὅταν ὁ γεωργὸς φθωγῆ τὸ, ἀς προσδοκᾷ καὶ παρ' αὐτῆς βοφίω δὲ τὰ θρέμματά τε ἀφθονωτέραν, φθῆ ἀπὸ τὸ κόκκινον ξιφύλλιον.

§. 166. Η' καλλιέργεια τῆς τεύτλων ὠφελεῖ ὡσαύτως πολλὰ τὰ θρέμματα. τὸν σπόρον τότε ἢμπορεῖς νὰ τὸν ἀσείρης τὸν μάρτιον εἰς μίαν παρασιανὴν ἐκ κόπης, ἢ εἰς εὖ καλὸν ἔδαφος. μόνον πρέπει νὰ τὸν σκεπάζῃς τὴν νύκτα, ἀν συμβαίῃ ψύχος, τὰ φυτὰ μεταφυτεύονται πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀπριλίας, ὅταν ἔχῃσι τέσσαρα φύλλα, καθὼς τὰ κόκκινα τεύτλα (κοκκινογέλια, ἢ κόκκινα γογγύλια). Εἰς τὸ ἔδαφος πῆς γῆς κάμε βαθεὰ αὐλάκια, ἀπέχοντα τὸ εὖ ἀπὸ τὸ ἄλλο εὖα πῆχυ. εἰς τὸ μέσον τῆς ράχεων τῆς αὐλακίων φυτέσον τὰ τεύτλα ἕτως, ὡς τελείχισον νὰ ἀπέχῃσιν ἀπ' ἀλλήλων ἡμισυ πῆχυ. ὅταν αἱ ρίζαι παχυνθῶσιν, ὡς ὁ μικρὸς δάκτυλος, τότε ἀπόκοψον τὸ ἄχρηστον αὐτῶν, καὶ ἀπόσησον (ἀπομάκρυνον) ἀπὸ ταῦτα τὴν γῆν, ἕως νὰ σέκωνται μόνον ἐν αὐτῇ ὀλίγοντι. μετὰ τὸν τὸν τρόπον αὐξάνει τὸ τεύτλον πολλὰ καὶ τὸ πάχος. τὸ μεγαλώτατον ὄφελος τότε εἶναι, ὅτι εἰς εὖα ἐνιαυτὸν ἢμπορεῖς νὰ κόψῃς τὰ φύλλα ζῆς, ἢ πρῆακίς, καὶ νὰ τὰ μεταχειριθῆς εἰς βοφίω τῆς βοῶν, καὶ χοίρων. ἀλλὰ πάντοτε, ὅταν κόπῃς τὰ φύλλα, πρέπει νὰ ἀρίνης τὰ τέσσαρα τὰ μεταίτετα. αὐταὶ αἱ ράφαροι (τὰ γογγύλια) ἐπὶ καλῆς ἔδαφης αὐξάνουσι

Fisica popoi.

V

πολ-

πολλά, καὶ ἐκάστη σαθμάται μερικὰς λίθας, αἱ ὁποῖαι συλλεχθεῖσαι ἀρμόζουσιν εἰς τὰς βῆς ὡς τροφή τροφίμος, ὑγιής, καὶ παχὺ γάλα γε-
νώσα. Ἄποταμιθόνται δὲ ἐν τῷ ταμείῳ, καὶ φυλάττονται ἀπὸ ψύχος. τὰ λοιπὰ δὲ, κόπ-
τονται εἰς τμήματα, ἢ πτίσσονται (συμπίσσι-
ται) εἰς τὴν ξυλίνῳ σκάφῳ, καὶ δίδονται
χλωρὰ εἰς τροφήν.

§. 167. Ὅσον μέγα καὶ αὐτὸ ἦναι τὸ ὄφελος,
τὸ προσδοκώμενον ἀπὸ τῆς καλλιέργειας τῆς ῥη-
θούτων χόρτων, μ᾽ ὅλον τῆτο ὁ οἰκονόμος, καὶ
γεωργὸς αἴς μὴ νομίζῃ ὅτι διὰ τῆς σπουδῆς
ρε τὸ πᾶν εἰς βελτίωσιν τῆς γεωργίας. ἡ με-
γαλωτάτη βελτίωσις αὐτῆς τελεσιουργεῖται τότε,
ὅταν ὁ γεωργὸς ἐπεξεργάζεται τὰς
ἀγρὰς συνεχῶς, καὶ ποτὲ δὲν τὰς
ἀφίνη ἀδουλεύτας, καὶ ἀκαλλιεργή-
τας. ὅλη ἡ ὠφέλεια, ὅπερ, καθὼς μεγαλοῦ-
ρημονῶσι, προέρχεται ἀπὸ τῆς ἡσυχίας, καὶ τὸ
ἀκαλλιεργητὸν τῆς ἀγρῶν ἐπὶ χρόνον, ἀνήκει εἰς
τὰς ἐπιβλαβεῖς προλήψεις, τὰς ὁποῖας πολλοὶ
γεωργοὶ ἀπὸ ἀγνοίας, καὶ ἰχυρογνωμίας δεῦρ
λέγουσιν ἀποθέσσειν. ὁποῖος σοχάζεται ἀπειθῶς,
ὅτι ἡ γεωργία ἐρείδεται εἰς τὴν χαλαρότητα,
καὶ λήθασιν τῆς ἀγρῶν, ἕως δὲκόλως καταλαμ-
βαίνει, ὅτι ὁ ἀγρὸς διὰ τῆς ἡσυχίας ἐπὶ χρόνον
τινὰ δεῦν ἢμπορεῖ νὰ γένη καρποφόρος. ἡ γῆ ἢ
ἀφειμένη ἡσυχος, καὶ ἀκαλλιεργητος ἐπὶ χρόνον,
γίνεται ἀγρία, καὶ πρέπει πάλιν νὰ ἐπεξεργα-
σθῆ, καὶ ἀροθῆ συχνάκις, διὰ νὰ μεταβληθῆ εἰς
εὐξίπτον καὶ ψαθυράν. καὶ λέγουσι μὲν οἱ κοινοὶ
γεωργοὶ, καὶ οἰκονόμοι, ὅτι ὁ ἀγρὸς πρέπει διὰ
τῆς ἐπὶ χρόνον ἀκαλλιεργησίας νὰ ἡσυχάσῃ, καὶ
νὰ σπυαθροίσῃ νέας δυνάμεις εἰς τὴν παραγωγὴν
τῆς

τῆς καρπῶν. ἀλλ' οἱ ἔτι φρονῶντες ἔχον πολλά
 ψαδεῖς, καὶ πλασματικὰς ιδέας τῆς ποιότητος τῆς
 γῆς, καὶ τῆς φυτῆς, καθὼς καὶ τῆς ἀνέσεως τῆς
 ἀγρῶν, καὶ τῆς δὲ ταύτης συναθροιστικῶν καρ-
 ποφόρων δυνάμεων. εἰς τὴν γῆν ὑπομένεται
 τὸ ὄνομα τῆς ἡσυχίας, καὶ ἀνέσεως καταχρησι-
 κῶς. διότι αὐτὴ κατηγορεῖται κυρίως καὶ τῆς
 ζώντων σωμάτων, τῆς ἐνεργούντων δὲ τῆς ἰδίας
 τῶν δυνάμεως. ἡ γῆ ὅμως εἶναι ὁ τόπος μό-
 νου, εἰς τὸν ὁποῖον ἴσωνται τὰ φυτὰ, καὶ δι' ἧς
 αἱ ρίζαι ἔλκυσιν εἰς ἑαυτὰς τὸν τροφικὸν χυ-
 μόν, ἐν ᾧ, καὶ δι' ἧς αὐξάνουσιν. ἐπειδὴ λοιπὸν
 τὸτο γίνεται, αὐτὸς ὁ γεωργὸς κάμνη τὴν γῆν
 δὲ τῆς συνεχῆς ἐπεξεργασίας ψαθυρὰν, καὶ εὐ-
 τριπτον, καὶ τῆς μεταδίδῃ μόρια ελαιώδη, καὶ ἄ-
 λατώδη δι' ἰκανῆς λιπαύσεως, φανερόν ὅτι δὲ
 τῆς ἡσυχίας καὶ ἀκαλλιεργησίας δὲ δύναται νὰ
 ἀπαλωθῇ, μήτε νὰ λάβῃ ελαιώδη, καὶ ἄλατώ-
 δη μόρια, καὶ ἐπομῶς παντάπασιν ψάδονται
 οἱ λέγοντες, ὅτι οἱ ἀγροὶ δὲ τῆς ἡσυχίας συ-
 ναθροίζουσι νέας δυνάμεις, δὲ νὰ ἀδράγωσι
 τὰς καρπὰς ἔτι ἀφθονώτερον. ἡ γῆ τότε ὀνο-
 μάζεται μᾶλλον καρποφόρος, ὅτε γίνεται μάλ-
 λον εὐτριπτοτέρα, καὶ ὅσα εὐερωτότερα μόρια ἐ-
 λαίου, καὶ ἄλατος λαμβάνει δὲ τὰ κοφίσματος.
 τοιαύτη δὲ γίνεται ὅχι δὲ τῆς ἀνέσεως, καὶ ἡ-
 συχίας, ἀλλὰ μόνον δὲ τῆς συνεχῆς ἐπεξεργα-
 σίας, καὶ λιπαύσεως. ὅθεν ἐκ τῆς συμπεραίνο-
 μη, ὅτι ἡ καθαίρεσις (ἡ παντελὴς παραίτη-
 σις) τῆς ἀγεωργησίας τῆς ἀγρῶν ἀπαίτεται
 ὑπολύτως εἰς βελτίωσιν τῆς οἰκονομίας. αἰτίαι
 ταύτης εἶναι ἡ ἀγνοία ἐν μέρει, ὅ, πρὸς ἔχον πε-
 ριασώτεροι οἰκονόμοι, τῆς ποιότητος τῆς γῆς, καὶ
 τῆς φύσεως τῆς φυτῆς, ἐν μέρει ἡ ἰδιοβροπία.

τῶν γεωργῶν, οἳ τινες ἐμμέλουν εἰς τὴν ἐπι-
κρατήσασαν συνήθειαν, ἐν μέρει ἄλλαι προλή-
ψεις, αἱ ὁποῖαι κλείουσιν ὡς μὲν κόλλαι τὰ
ὄμματα τῶν οἰκονόμων τόσον πολλά, ὥστε δεῦ-
καταλαμβάνουσι τὴν ἀληθῆ ὠφέλειαν τὴν ἐκ τῆς
καθαίρεσεως τῆς ἐπι χρόνον ἡσυχίας τῶν ἀ-
γρῶν. μερικοὶ νομίζουσιν ὅτι ἡ ἐπι χρόνον ἀ-
καλλιεργησία τῶν ἀγρῶν πρέπει νὰ πηρῆται,
διότι ἀλλέως ὁ ἀγρὸς δεῦ ἔχει δεξιῶς νὰ ἐπε-
ξεργασθῆ, καὶ νὰ καθαρευθῆ ἀπὸ τὰ ἀχρηστὰ
χόρτα, ἀλλὰ τὸ ἀλόγον ταύτης τῆς δόξης τὸ
δείχνει ἡ γῆ, ἡ ὁποία γίνεται ψαθυρὰ, καὶ
καθαρίζεται ἀπὸ τὰ ζιζάνια διὰ τῆς συνεχῆς,
καὶ ἐπανηλημμένης ἐπεξεργασίας της, ἐκτὸς τούτου
προβάλλουσιν ἀκόμη καὶ τὴν ἐξῆς εἴσασι κατὰ
τῆς καθαίρεσεως τῆς ἐπι χρόνον ἡσυχίας τῶν
ἀγρῶν· ἡ πείρα, λέγουσιν, διδάσκει, ὅτι ὁ ἀ-
γρὸς, ὅ,πῃ ἐμεινεν ἐπι χρόνον ἀγεώργητος, φέ-
ρει σῖτον πολὺ πυκνότερον, καὶ ὑψηλότερον, πα-
ρὰ ἄλλος ἀγρὸς, ὁ ὁποῖος ἐσαρτάθη ἐν τῷ και-
ρῷ τῆς ἐπι χρόνον ἡσυχίας τῆς. ἀλλὰ αὐτὸ ὁμολο-
γῆσώμεν τῆτο, καὶ τὴν παρεῖσαν κατάστασιν τῆς
προετοιμασίας τῶν ἀγρῶν, μὲ ὅλον τῆτο δεῦ ἐπε-
ται ἀκόμη, ὅτι τὸ νὰ ἀφίνηται ὁ ἀγρὸς ἐπι χρό-
νον ἀγεώργητος, ὠφελεῖ· διότι ἡ ἀληθῆς μετρία,
διὰ τὴν ὁποῖαν καὶ τὸ παρὸν ὡς τὰ πολλά οἱ ἀ-
γροὶ, ὅ,πῃ δεῦ ἀφείδισαν ἐπι χρόνον ἀγεώργητοι,
δεῦ φέρουσι τόσον καλὸν σῖτον εἰς τὰς γεωργίας,
καθὼς οἱ ἀφευθέντες, πρέπει νὰ ἀποδοθῆ μόνον
εἰς τὴν ἔλλειψιν τῆς λιπαύσεως τῶν ἀγρῶν. ἀς
ἐπεξεργάζεται ὁ γεωργὸς διηνεκῶς εἴα ἀγρὸν,
καὶ ἀς τὸν λιπαίνῃ πάντοτε ἰκανῶς, καὶ βέβαια
τότε θείξει καλητέρας καρπὰς ἐκ τῆτο, ὡσαύ-
τῃ καὶ τὸ ἀγρὸν τὸ ἀφευθέντος ἐπι χρόνον ἀγεώργητος.

§. 168. Εἰ

§. 168. Ἐν ποσέτω, αὐ καθαυρεθῆ ἢ ἐπὶ χρόνον ἡσυχία, καὶ τὸ ἀγεώργητον πῶν ἀγρῶν, εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον τὸ νὰ εἰσαχθῆ ἢ συνήθεια τῶ νὰ τρέφονται τὰ θρέμματα εἰς τὴν φάτνην τὸ καλοκαίρι, ἀντὶ τῶ νὰ ποιμαίνωνται εἰς μάδρας, καὶ τὰ δύο ταῦτα ἔχουσι πόσιν ἀκευβῆ χέσιν πρὸς ἀλλήλα, ὥσε θεὸν χωρίζεται τὸ εὐ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀβλαβῶς, ἢ συνήθεια τῶ νὰ τρέφονται τὰ θρέμματα ἐν τῇ πάχυν παρέχει μεγίστην ἀφέλειαν. ὅσα τέτα ἄποφύγονται ὄχι μόνον αἱ νόσοι, καὶ οἱ μολυσμοὶ, εἰς τὰς ὁποίας ὑπόκεινται τὰ θρέμματα, ὅταν ποιμαίνωνται καὶ τὴν συνήθειαν εἰς τὰς λειμῶνας, καὶ κλείωνται εἰς μάδρας, ἀλλὰ καὶ ὅσα τῆς καλλιέργειας τῶν πορορρηθύντων εἰς τροφὴν ὅλων τῶν θρεμμάτων ἐπιτηδείων χόρτων ἐν τῷ ἀγεωργήτῳ ἀγρῷ, λαμβάνει ὁ γεωργὸς τροφὴν πολὺ πλεονεκτήσαν, καὶ πολὺ καλλιτέραν, ὅσα εἰς τὰ ἰχνα χόρτα, ὅσα τρώγουσι τὰ θρέμματα, ὅταν ποιμαίνωνται εἰς τὰς λειμῶνας, καὶ κλείωνται εἰς τὰς μάδρας. τὰ θρέμματα τὰ τρέφονται εἰς τὴν πάχυν γίνονται ὄχι μόνον ἰσχυρότερα, καὶ ζωηρότερα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς βῆς (ἀγελάδας) λαμβάνει ὁ γεωργὸς πολὺ καλλίτερον, καὶ παχύτερον γάλα. ἐκτὸς τῆς αὐξάνεται καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν θρεμμάτων, καὶ ἡ κόπρος, τῆς ὁποίας τὸ ἡμισυ χάνεται, ὅταν ποιμαίνωνται τὰ θρέμματα εἰς τὰς λειμῶνας, μένει ὅλη εἰς τὸν οἰκονόμον, δι' ἣ δύνάται νὰ λιπαίνῃ ἰκανῶς, καὶ νὰ καλλιτεροῦν τὰς ἀγρὰς τῶ. τὸ ἐκ τῆτων ὄφελος ἀπεδείχθη ἀναντιρρήτως δι' ἐπισήμων, καὶ συνεχῶς ἐπαπειλημένων πειραμάτων. ὅθεν ἤδη ἐν εὐφύροις τόποις τῆς Σαξονίας

νίας ἐσωήθισαν νὰ ἐπεξεργάζωνται, καὶ γεωργῶσι διωλεκῶς τὰς ἀγρὰς, καὶ νὰ βρέψωσι τὰ θρέμματα πάντοτε εἰς τὴν φάτῳ μὲ μεγαλοπάτῳ ὠφέλειαν. καὶ ὄχι μόνον τῆτο, ἀλλ' ἔχομεν καὶ ᾠδαδείγματα, ὅτι πολλῶν τὰ ὑποστατικά τὸσον πολλὰ ἐκαλλιτεράθισαν μὲ τῆτον τὸν βόπον, ὥστε οἱ κύριοι τῶτων κερδαίνουσι διπλά, ᾠδα. προτεροί. ὅλα ταῦτα δείχνει προφανῶς τὸ μέγα, καὶ ὀπίσημον ἔφελος τῆ γεωργοῦ π' ἐκ τῆς καθαιρέσεως τῆς ὀπί χρόνον ἡσυχίας τῆ ἀγρῶν, ἀπ' ἐνώθῃ μὲ ταύτῳ καὶ ἡ σωήθεια τῆ νὰ βρέψωται τὰ θρέμματα καὶ τὸ καλοκαίρι ἐν τῇ πάχῃ.

Χρῆσις γτ' τῆς δεισδαμογίας.

§. 169. Ἀνάμεσα εἰς τὰς ἄλλας γελοιῶδεις δόξας τῆ δεισδαμονῶν δίδονται καὶ δεισδαμονία ἀνήκωσαι εἰς τὸν καιρὸν τῆ σπείρειν. μερικὰς τῶτων τῆ μεγάλων τὰς ἔδειξα ἤδη, καὶ τὰς ἀναίρεσα εἰς τὴν διδασκαλίαν ᾠδα τῆ ἐρανίων σωμάτων, τῶρα θέλω νὰ ἀναφέρω μόνον ἀκόμη τὰς ἐξῆς ἀτοπίας.

1. Εἰς τὸν καιρὸν τῆ νέας σελῳῆς λέγουσιν ὅτι βλάπτει τὸ νὰ σπείρηται ὁ σπόρος. μερικοὶ οἰκονόμοι ἀπαντῶσιν, ὅτι τῆτο δὲσ προερχεται ἀπὸ δεισδαμονίαν, θέλοντες νὰ τὸ ἐξηγήσαν ἀπὸ τὴν ὀπίρρολῳ τῆς σελῳῆς εἰς τὰ φυτὰ. Ἐμῶς ἐν γείει ψάδονται νομίζοντες ὅτι ἡ σελῳῆ ἔχει ὀπίσημον ὀπίρρολῳ εἰς αὐτὰ. ὅθω μαρὰ ἡ δόξα, ὅτι αὐτὴ ἡ νέα σελῳῆ δείχνει ἐναντίον ἀποτέλεσμα, ὅταν σπείρηται τότε ὁ σῖτος. αἱ ᾠδα τῆτε δοκιμαὶ δείχνου τὸ ἐναντίον.

τίον. ὅθεν μὴ πλανᾶσθε ποτὲ ἕξ τῶν ἡμερῶν
 τῆς σελλύνης, ὅταν ἐπεξεργάζησθε, καὶ προετοιμά-
 ζητε τὰς ἀρχὰς σας ἕξ τὴν σποράν. ἀλλὰ μά-
 λιστα ὀφειλεῖσθε νὰ σκορπίζητε τὸν σπόρον σας
 καὶ ἐν ἔαρι, καὶ φθινοπώρῳ, ἀφ' ἧς προετοιμάσητε
 καλῶς τὸν ἀχρὸν, ἐν τῷ καλλίσῳ καιρῷ. διότι
 ἕξ τῶν προγενέσεων, καὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἡμε-
 ρῶν καὶ τῆς πίστεως εἰς τὴν μεταβολὴν τῆς σε-
 λλύνης ἀμελῶνται μόνον αἱ καλλίσαι ἡμέραι, καὶ
 ὁ ἀρμοδιώτατος καιρὸς εἰς τὸ σπείρειν, καὶ ὁ θε-
 ρισμὸς ἀποβαίνει κακός, ὡς λυπηρὸν ἄποτέλε-
 σμα τῆς δεισιδαιμονίας. καὶ ἡ πείρα βεβαιοῖ,
 ὅτι ἡ σπορά, καὶ ἡ ἀρεθίασις τῶν ἐκλεγόντων
 τὸν ἀρμοδιώτατον εἰς τὸ καιρὸν τὰς ἀταμεῖβει
 πολὺ πειραστότερον, ὡς τὰς πισδύοντας εἰς ση-
 μεῖα, καὶ ἡμέρας, καὶ ἕξ τὸ καιρὸν ἔχοντας τὸν
 καλλίστον εἰς τὸ σπείρειν καιρὸν. πρὸς τέτοις ἀ-
 πομακρύνονται ἔτι πάντοτε πειραστότερον ἀπὸ
 τὴν πίσιν εἰς Θεόν, καὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπην εἰς
 αὐτὸν, καὶ γίνονται μόνον δυσυχεῖς ἕξ τῶν τοιῶ-
 των δεισιδαιμόνων μέσων, δι' ὧν ἀμαρτάνουσι καὶ
 εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ.

2. Μερικοὶ δοξάζουσιν δὴθως, ὅτι ὁ σῖτος,
 ὅταν σπείρηται τὴν δεῖνα ἡμέραν, π. χ. ἐν
 παρσελλύῳ, δὲν ὑπόκειται εἰς γάγγραιναν. καὶ
 αὕτη ἡ δεισιδαιμονία ἐναρτίζεται εἰς ὅλας τὰς
 πείρας. διότι τίς κοινωνία τῆς παρσελλύης πρὸς
 τὴν γάγγραιναν τὴ σίτη; πρὸς τέτοις οἱ τὰ τοιαῦ-
 τα πισδύοντες ἀμαρτάνουσι καὶ εἰς Θεόν, ὅσις ἐ-
 φοβείσθε τιμωρίαν αὐστηράν εἰς τὰς ἐκλεγόντας
 τὰς ἡμέρας, καὶ εἶπεν ἐν τῇ παλαιᾷ, ὅτι δὲν
 πρέπει νὰ ὑποφέρηται εἰς τὸν λαόν τε αἰρέτης
 ἡμερῶν.

Ὡσαύτως ἀτόπως τομίζουσι τινὲς

V 4

3. Ο'

3. Ὅτι ὁ σῖτος τότε δὲν πάχει ὑπὸ γάγγραιναν, σπειρόμυρος, ὅτε ἡ σελῶν δέισκται ὑπὸ τῆς γλῶ. ἐπειδὴ ὁ σῖτος ὁ πλαυήτης δὲν ἐπιρρέει ὀπισθίμως εἰς τὸ βασίλειον τῶν φυτῶν. Ἐντεῦθεν πᾶς τις εἰκάζει τῆς ἀτοπίαν τῆς τοιαύτης δεισιδαιμονίας ἰκανῶς. τῆς ἀληθῆς αἰτίας τῆς ἐν τῇ σίτῳ γαγγραίνης, ὅσον καὶ αὐτὴ ἠγνώρισαν, δὲν τῆς εὐρον ἀκόμη εἰς βάθος. ἐν τοσούτῳ ἰξόρομῳ μόνον τόσον, ὅτι ἡ σελῶν δὲν συεισφέρει τίποτε εἰς ταύτην, εἴτε ἴσεται ὑπὲρ γλῶ, εἴτε ὑπὸ γλῶ, εἴτε εἶναι παυσίλωος, εἴτε νέα.

Πολλὰ πιθανὸν εἶναι, ὅτι ἐντομάτινα μικρὰ προξενῶσι τῆς γάγγραιναν τῆς σίτις, καὶ ὅτι ἡ μέλαινα κόνις, εἰς τῆς ὁποίας μεταβάλλονται οἱ κόκκοι τῆς σίτις, περιέχει τὰ ωΐδια τῆς χαωτικῆς ζωῆς. καὶ ἐπειδὴ ἐνδέχεται τὰ δέισκωνται ταῦτα τὰ ωΐδια εἰς τὸν σπειρόμυρον σῖτον, ἡ γάγγραινα ἐμποδίζεται μάλιστα, αὐτὴ πλυῖται ὁ εἰς σπορὰν σῖτος, καὶ αὐτὴ ἰξόχως διγγραίνηται μὲ ὕδωρ ἁλατος, ἢ ἀσβέστη, διὲ καθαίρεται ὑπὸ τὰ ωΐδια τῆς χαωτικῆς ζωῆς.

§. 170. Ἐπειδὴ πραγματεύομαι περὶ τῶν φυτῶν ἐνταῦθα, ἀναφέρω ἀκόμη συυτόμως τινὰ δὲ τὰ ὀπωροφόρα δένδρα. διότι καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν ὀπωροφόρων ἀφελεί πολλὰ τῆς οἰκονόμου. 1. ἀρχαί, καὶ ταχύτατα αὐξάνουσι τὰ ὀπωροφόρα δένδρα, αὐτὴ σπείρωνται. 2. δὲ τὸ ὁ γεωργός, ἢ κηπευτός ἀς ἐπεξεργασθῆ μίαν ἰδιαιτέραν πρασιαύ. τὸ φθινόπωρον οἱ κόκκοι τῆς σπόρου βαίνουται εἰς τῆς γλῶ σοιχηδόν, οἱ ὁποῖοι δὲθῶς ἐν ἀρχῇ τῆς ἔαρος βλαστάνουσι, καὶ φθαίνουσι εἰς ὕψος δύο ποδῶν. τὸ φθινόπωρον ἀς σηκῶνται ὁ

κη-

κηπευτός τὰ γέα δειδράκια ἐκ τῆς γῆς, καὶ, ἀφ' ἧ κόψῃ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς γυμκῆς ρίζης, αἷς τὰ μεταφυτλῆ εἰς ἄλλω φασιαύ. τὸ δόπρον θέρους λαμβάνει τοῖστον πάχος, ὡσε τὴν ἐξῆς ἀνοιξιν δυνάσται νὰ ἐνόφθαλμιαθῆν, καὶ σωμαφθῆν μὲ ἄλλα. μὲ τῆτον τὸν εὐκόλον τρόπον αὐξάνει ὁ κηπευτός εἰς ὀλίγον καιρὸν πλῆθος γέων δειδιδίων ἄπὸ τὰ κάλλισα εἶδη τῶν ὀπωρῶν, καὶ γεμίζει τὰς κήπευς ἄπὸ ταῦτα, καὶ εἰς 5 ἕως 6 ἔτη ἄπολαμβάνει τὰς καρπύς των. ὅταν μεταφυτλῆ τὰ φυτὰ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ὀρέπει νὰ μείνῃν ἄπὸ πῦτα, αἷς δίδῃ εἰς καθύ τῶν σήρυγμα ξύλινόν, ἄπὸ νὰ αὐξάνωσι κατ' ὄφθῆσιν εἰς τὸ ὕψος. ὀρός τέτοις ὀρέπει νὰ τοῖς ὀροξῶν καλλιῶ κορυφῶ μὲ πλῶ συχνῆν περικοπῶ, δι' ἧ φαίνονται εἰς τὰς ὀφθαλμύς ὀραῖα. οἱ κοινοὶ γεωργοὶ δὲν φροντίζουσι παντελῶς νὰ αὐξάνωσι τὰ ὀπωροφόρα δειδύρα κατὰ τὸν ῥηθῶτα τρόπον. διότι ὡς ὅταν τὸ πλεῖστον φέρουσιν ἄπὸ τὸ δάσος ἄγρια σελέχη εἰς ἐνόφθαλμιασμόν, νομίζοντες ὅτι ἔτις ἄποκτώσι ταχύτατα καρποφόρα δειδύρα. πλῶ σφάλλουσι πολλὰ καὶ τῆτο. ἐπειδὴ ὅταν ἐξορύσσονται ἄπὸ τῶν γῶν τὰ ἄγρια σελέχη, τῶν ὀποίων ἡ γενική ρίζα εἰσέδου πολλὰ βαθέως εἰς τῶν γῶν, ὡς ὅταν τὸ πλεῖστον αἷ ρίζαι λωβῶνται ὀδῶ πολλὰ. αἷ τοιαῦτα λελωβημύαι ρίζαι δὲν θεραπείονται πάλιν τόσον εὐκόλα. ἀλλ' ἀπαιτῶνται συχνὰ εἰς τῆτο ἔτη τινά. ὅταν τὸ τοῖστον δειδύρον εἰς ὄλον τῆτον τὸν καιρὸν φαίνεται ἀθλιον, καὶ περὰ πολὺς καιρός, ἕως νὰ ἀρχίση νὰ καρποφορῆ καλῶς. καὶ ὄχι μόνον τῆτε, ἀλλ' ἡ πείρα μᾶς διδάσκει, ὅτι τοιαῦτα δειδύρα μετὰ τινε ἔτη, καὶ μὲ ἐκαρποφόρησαν, μὲ ὄλον τῆτο.

το

το ξηραίνονται. ὅθεν ὁ ἀειτος, καὶ ταχύτατος
τρόπος εἶναι ὁ αὐτέρω ρηθεῖς.

Δόξαι δεισιδαίμοιες.

§. 171. **Εἰς** τὰς γνωσὰς κηκίδας (μαζία),
τὰς δεισκομύρας ὅπῃ τῶν φύλλων τῶν δρύδρων,
ἀπαντώμεν συχνὰ, ὅταν κλῶνται, ἢτοι μῦα,
ἢ ἀράχτιω, ἢ σκωλήκιον. ὁ δεισιδαίμων νομί-
ζει πᾶν φαινόμενον ὡς προσηματικόν, καὶ θέλει
να προλέγῃ ἐκ τῆς διαφορᾶς δυσυχίας. ἢ ἐν
αὐταῖς μῦα, καὶ τὴν ἀλογόντα δεισιδαιμονία,
σημαίνει πόλεμον: τὸ σκωλήκιον ἐνιαυτὸν ἄγονον
καὶ ἀκαρπον, καὶ ὁ ἀράχτης νόσος λοιμικᾶς. ἀλ-
λ' ὅσον μαρὸν καὶ ἀνὴρ τὸ να λέγωσιν, ὅτι
οἱ σκώληκες οἱ ἐν τῷ σπλέχει τῶν δρυῶν προ-
σημαίνουσι τὰ μέλλοντα, τὸσον ἀλόγως νομίζου-
σιν τὰς διαφορᾶς σκώληκας ἐν ταῖς κηκίσι προ-
δρόμους διαφορῶν δυσυχιῶν. ἕποιος ἰξάρεται τὴν
φυσικὴν αἰτίαν τῆς θνήσκουσας τῶν κηκίδων, καὶ
τῶν ἐν αὐταῖς σκωληκίων, ἔτος δὲ περιπίπτει
ποτὲ εἰς τοιαύτας ἀντιφατικὰς σοχασμᾶς. ὁ κύ-
ριος (ἐπιτόμιον τι) τὰ φύλλα τῶν δρυῶν
θνήσκουσι καὶ αἰδίαται ὅπῃ τῶν φύλλων τῶν δρυῶν.
μὲν τὸ βέβαιον (κοντερόν τι), τὸ ὅποιον ἔ-
χει εἰς τὸ ὀπίσθεν μέρος τῆς σώματος, διαβυ-
πᾶ τὸ φύλλον ἕως εἰς τὸν μυελόν, καὶ εἰσβάλλει
τὰ αἰδέματα εἰς ταύτην τὴν λεπτὴν ὀπλῆ.
ἀλλ' ὅταν ἐμποδίζεται ἡ κίνησις τῆς χυμῶν τῆς ἰσο-
φίμης εἰς τὸ τοιαύτων φύλλον, καὶ προξενεῖται ἀτα-
ξία εἰς τὴν κυκλοφορίαν ἐκείνην. ἐπειδὴ δὲ ἡμ-
πορεῖ πλέον να λάβῃ τὴν προτέρα τε οὐδὲν, καὶ
πάχει νόσος εἶδος, ὅμοιον μὲν τὴν φλόγωσιν τε

αὐ-

αὐθρωπίνῃ σώματος, ἔχ' ταῦτα συναυζάνει ἐ-
 πώω εἰς τὸν τόπον, ὅπερ ὁ κυΐψ διεβύπησε
 τὸ φύλλον, καὶ εἰσέβαλε τὸ αἰδιόν τε, ἐν σφαι-
 εἰδιον ὀνομαζόμενον κηκίς. τὸτο συμβαίνει πε-
 εἶπε τὸν Σεπτέμβριον, ἢ Οκτώβριον. αὐ αὐοί-
 ζωμῶ τῷ κηκίδα τῆς τῆς μῦας, δεισκομῶ
 σκωλήκιον μικρὸν, τὸ ὅποιον ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ
 αἰδιον. τὸτο τὸ σκωλήκιον μεταβάλλεται ὑπερον
 εἰς νύμφῶν, ἢ ὅποια ὁμοιάζει ἕσπον τινὰ μὲ
 τὸν ἀράχην. ὅθεν τὸν χειμῶνα φαίνεται ἀρά-
 χνης ἐν τῇ κηκίδι. ἀπὸ ταύτῃ τῷ νύμφῶν
 προκύπτει μῦα, δεισκομῶν τὸν Μάϊον ἐν αὐ-
 τῇ. τὸ σκωλήκιον, ὁ ἀράχνης, καὶ ἡ μῦα ἐν τῇ
 κηκίδι λοιπὸν εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐντομον, με-
 ταμορφόμενον κατὰ τὸν ῥηθέντα διάφορον ἕσπον.
 καὶ ἐπομῶς ἀποητάνουσιν ἀληθῶς, ὅσοι νομί-
 ζουσι τὰς μεταβεβλημῶς μορφὰς τῆς ἐστόμῃ ἐν
 ταῖς κηκίσι προδρόμῃς συμφερῶν.

§. 172. Ἐπὶ τῶν φύλλων τῆς ξυνοκεράσῃ
 ἀδρατρῶνται ἐνίοτε ὑπόλοιποι κίτριναι γραμμαὶ
 μὲ καμπυλότητας, ἢ κυρτότητας, αἱ ὅποια
 ἀρσφανῶς ἀδρατάνουσιν ἐν μικρῷ εἶδος ὄφως.
 ταῦτα τὰ χήματα οἱ δεισιδαίμονες τὰ ἀδρατ-
 ρῶν ἐπιμελῶς, καὶ νομίζοντές τας προδρόμῃς δυ-
 συχίας τὰ ἐξηγῶσι διάφορως. ἐν ἔτει 1773 δι-
 εἶκετο πολὺ πλῆθος τοιούτων χημάτων ἐπὶ τῶν
 ῥηθέντων φύλλων, ὡς ἔχ' τῶν καὶ μερικοὶ ἐ-
 πίσημοι ἄνδρες (οἱ ὅποιοι ὅμως δὲν ἐδιδάχθη-
 σαν παντελῶς φυσικῶς) παρεσύρησαν εἰς τῆς
 δὴθεις σοχασμῆς, ὅτι ὁ Θεὸς ἤθελε νὰ δείξῃ
 μὲ τὸτο τὰς τοῖς ἀνθρώποις ἐπικειμῶς τιμω-
 ρίας, καὶ νὰ καταφείρῃ τὸν σῖτον τῶν ἀγρῶν ἢ-
 τοι ἔχ' μέσθ' ὄφως, ἀκείδων, ἢ μῶν. ἀλλ' εἰς
 ἰδίαν τῶν ἀιχμῶν ἢ πείρα ἀναίρεσε τῷ ἀπί-
 σα-

θανον προφητείαν των. διότι μὲν ταῦτα μερικὰ ἐπι ἐφεξῆς ἠκολούθησαν πολλά καλοὶ, καὶ καρποφόροι ἐνιαυτοὶ, καὶ οἱ ἀγροὶ ἔμειναν ἀσφραγυμαντοὶ καὶ ὑπὸ ἀκείδης, καὶ ὑπὸ μύς, καὶ ὑπὸ ὄφεις. πρὸς τέτοις τὸ τοιαῦτον φαινόμενον δεῦρ συμβαίνει γόσον ἀσυνείωθ. ὅταν ἀσφραγυμὰ προσεκτικῶς τὰ φύλλα τῆς ξυνοκεράσων, δεισκαμῶν κατ' ἐνιαυτὸν τελάχισον μερικὰ τῶν τοιαύτων χημάτων τῶν ὄφειων. μεταξύ τῶν δύο ἐξωτερικῶν μεμβρανῶν ἐνός τοιαύτου φύλλου δεισκατεσσόρος κοῖλος, ὁ ὁποῖος χωρεῖ μὲν ἀσφραγυμὰ πυλότητας εἰς τὸ πρόσω, γίνεται πάντοτε μεγαλύτερος, καὶ τελευταῖον ὑποπερατῶται εἰς κοιλότητα ὀλίγον πλατυτέραν. ἔτσι οἱ πόροι φαίνονται ἀσφραγεῖς εἰς τὸν βασάζοντα τὸ φύλλον πρὸς τὸ φῶς. πρὸς τέτοις ὁράται εἰς αὐτὴν καὶ γραμμὴ ὑπομέλαινα, ὡς ἐξωτερικῶς θεωρημένη παρασαίνει ἐν μικρῷ φυσικώτατα ὡς ὄφιν. τῶν δὲ προέρχεται ἐπιπύθου. μεταξύ τῶν μικρῶν πτερωτῶν σιτῶν (σαρακίων), τῶν ὁποίων αἱ κάμπαι φέγγουσι τὸ χυμῶδες τῶν φύλλων ὀνομάζονται κάμπαι ὑπὸ τὰς μεμβράνας (τῶν φύλλων) δίδεται εἰδός τι, τὸ ὁποῖον γονὰ τὰ ὠϊδιά τε ἕκαστον χωρεῖ ἐπιπύθου εἰς τὰ φύλλα τῆς ξυνοκεράσων. ἀπὸ τῆς θερμότητος τῆς ἡλίου κλωσάται τὸ ὠόν. ἐκ τῆς προκύπτει σκωλήκιον, τὸ ὁποῖον φέγγει ὑπὸ τὸ φύλλον, καὶ ἐπειδὴ δι' αὐτὸ μὲν τὸ προκύψαι εἰς τὸ φῶς εἶναι πολλὰ μικρὸν, φέγγον τὸ φύλλον γάμνει μεταξύ τῶν μεμβρανιδίων τῶν φύλλου σκληρυνθῆναι λεπτότατον, τὸ ὁποῖον ἀσφραγυμὰ εἰς τὸ ὄμμα ἐν χήματι γραμμῆς σονῆς, λεπτῆς, λευκοκίτρινου. ἐπειδὴ δὲ τὸ μικρὸν σκωλήκιον καταναλίσκει ὁσημέραι τὴν ἔσιναν τοῦ φύλλου

τῶν τὰ ὕδρον, διὰ τὸτο καὶ ὁσημέραι ἀυξάνει·
 καὶ ἐπειδὴ τῶνον προχωρεῖ ὀφιοειδῶς μεταξὺ τῆς
 μεμβράνης τῆ φύλλου, γίνεται καὶ ἡ ἐκ τῆτε ὅτι
 τῆ φύλλου προξενηθεῖσα γραμμὴ πάντοτε παχυ-
 τέρα· καὶ ἐν ᾧ ἀκαταπαύτως τῶνον προχωρεῖ,
 ἐπομῶς καὶ ἀποχωρεῖ πάντοτε. τὰ δὲ ἀποχω-
 ρήματα περίστανται ὀπίσω αὐτῆ τῆ σκωληκί-
 ῶς μέλανα σημεῖα. μὴ 14 ἡμέρας, τῶν πρὸς ἀ-
 φ' εἰς ἐκλεπιδῆ ἀπὸ τὸ ὕδρον, γίνεται ἡ μεταβο-
 λή τε. ὅθου τότε τῶνον τὴν μεμβράναν τοῦ
 φύλλου ἀνοίγει ἑαυτῷ ὄδον. ὁ τόπος, δι' εἰς τῶ-
 νον τὴν μεμβράνην τὴν ἀνοίγει, καὶ ἐξέρχεται,
 ἀδρασαίνει τὴν κεφαλὴν τῆ ὕφους. τὸ ἐξηραμ-
 μῶνον μεμβρανίδιον τῆ φύλλου, ἢ τὸ σωλῶιδιον,
 ὅ, πρὸς ἀεφύου δὲ τῆ σκωληκίῃ τῶνοντος πάντοτε
 καὶ προχωρῆντος, χηματίζει φυσικώτατα. ἐν μι-
 κρῷ τὸ χῆμα εἰς ὕφους. ὅποιος ἐρόνη τὰ
 φύλλα καὶ ἄλλων θάμνων, καὶ φυτῶν, εἰς δὲ εἰ-
 σκεῖ ἄσάτως ἐπ' αὐτῶν ποιαῦτα χῆματα. ὅθου
 μωρότατα νομίζονται ἀρόδρομοι τῆς δυσυχίας αἰ-
 ποιαῦται γραμμαὶ αἰ ἐχηματισμῶν ὅτι τῶ
 φυτῶ.

§. 173. Εἰς τὸ βασίλειον πᾶν φυτῶν, ἀντι-
 κείμῃον τῆς δεσιδαιμονίας, εἶναι μάλιστα καὶ τὸ
 ριβέσιον (θάμνος, ἢ κλήμα τῆ ἀγίῃ Ἰωάννη).
 δίδονται ἀνθρώποι, ὅ, πρὸς φαντάζονται, ὅτι τὰ
 ἀκρόδραμα, ἢ αἰ σαφυλαὶ τῆτε τῆ θάμνου (ὅταν
 αὐτὸς ἐξορύσσεται ἀπὸ τὴν γῆν μὲ τελετάς τι-
 νας) λαμβάνουσι τὴν δυνάμιν τῆ νὰ ἀνακκφί-
 ζουσι τῆς ἀρθρτικῆς ὀδυίας, δὲ θύς, ὡς φάγη
 ὁ πᾶχων ἀπὸ τῆτε. ἐπειδὴ ὅμως καὶ τὴν δό-
 ξαν πᾶν δεσιδαιμόνων ἕκασον μέλαν ριβέσιον
 δὲν ἔχει τὴν ποιαῦτην δυνάμιν, ἀλλὰ πρέπει
 νὰ μεταδοθῆ μὲ τῶ ὅπον ἰδιαίτερον εἰς αὐτὸ ἢ
 οὐ.

δυνάμεις, οἱ δεισιδαίμονες χερῶσιν εἰς ἔργον καὶ τὸν ἐξῆς τρόπον. ἑσπέρας τῆ ἑορτασμοῦ τῆ ἀγίας Ἰωάννης γυνή τις λαμβάνει τοιαῦτον θάμνον ἀπὸ εἴα κηπευτῶν. τὸ μεσονύκτιον ἐκδύεται ὅλα τὰ φορέματά της, λαμβάνει τὸν θάμνον, καὶ ὑπάγει εἰς τὸν κήπον. εἶτα σκάπτει, γεγυμνωμένη καὶ αὐτῆ τῆ ὑποχίτωνος, ὀπλῷ. ἐν τῇ σκάπτειν, προφέρει λέξεις τινάς, καὶ βάλκει τὸν θάμνον εἰς τὴν ὀπλῷ. Ἐξ ταύτης τῆς μωρίας λέγεται λοιπὸν ὅτι μεταδίδεται εἰς τὰς σαφυλας τέτα τῆ φυτῆ δύναμις διωκτικὴ τῆς ἀρθριτικῆς νόσου ἐκείνων, ὅπως τὰς ζώων. ἀλλ' ὅποιαν δειξιαν δείχνει τῆτο! αἱ σαφυλαὶ τέτα τῆ θάμνου εἶναι, καὶ μύκσι σαφυλαὶ, καὶ αὐτὴ φυτῆ θάμνος τὸ μεσονύκτιον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆ ἀγίας Ἰωάννης, καὶ αὐτὴ βαλθῆ εἰς τὴν γῆν ἄλλω ἡμέρῃ, καὶ αὐτὴ ἦναι τινάς γυμνός, ὡς ἐγερνήθη, καὶ αὐτὴ φορῆ φορέματα, καὶ αὐτὴ ὀμιλῆ τῆτο ποιῶν, ἢ αὐτὴ σιωπῆ, πῶς γὰρ τὸ πισδύση τινάς, ὅτι δύναται γὰρ μεταβληθῆ μὲ ἐκείνης τῆς λήρης ἢ φύσις τέτα τῆ θάμνου;

§. 174. Πρὸς τέτοις ὑπάρχουσι καὶ αὐθροποι, σφαλερῶς δοξάζοντες, ὅτι ἐν τῇ ἡμέρῃ τῆ Ἰωάννης, μεταξὺ τῶν 11, καὶ 12 ὥρῶν τῆς νυκτὸς (ὡς τὸ μεσονύκτιον) δείκνυται εἰς τὴν ρίζαν εἰδὸς μικρῆ φυτῆ, τὸ ὅποιον ὀνομάζουσι τὸ Χόρτον τῆ Ἰωάννης, τὸ αἶμα τῆ Βαπτιστῆ Ἰωάννης ἐν μικροῖς κόκκοις, καὶ ὅτι αὐτὸς μετατὰ μεσάνυκτα γίνεται πάλιν ἄφωτον. ἀλλ' ὦ ταλαίπωροι! σωφρονήσατε ποτέ! Ἐξ ταύτης τῆς ἀγροίκης δεισιδαμονίας γνωρίζετε εἰς τῆς ἀνθρώπους τὴν ἀμάθειά σας, καὶ τὰ εἴδη ὅσα τῆ νοός σας. κανένας δὲν ἔμπορεῖ γὰρ βεβαιώσῃ, ποῖαν ἡμέραν ἐγερνήθη, ἢ ἀπεκεφαλίδη ὁ

ἅγιος Ἰωάννης, καὶ ἐπορεύσας μίτε νὰ διΐχουσι
 ἡ παντελῶς, ὅτι ἡ ἡμέρα, ἡ σημειωμένη εἰς
 τὸ χρονολόγιον εἶναι αὐτὴ ἡ ἡμέρα, εἰς τὴν ὁ-
 ποίαν ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἀσεβούντων χειρῶν ἑ-
 κείνος ὁ τὸν Θεὸν φοβόμενος ἀνὴρ· καὶ πόσον ἀ-
 φρονες πρέπει νὰ νομίζονται, ὅσοι δοξάζουσιν,
 ὅτι ὁ Θεὸς καθ' ἑκαστον ἐνιαυτὸν κάμνει θαῦμα
 ταύτη τῇ ἡμέρᾳ, καὶ δείχνει τὸ αἷμα ἐκείνου τοῦ
 μάρτυρος εἰς τὴν ρίζαν ἐνός μικροῦ φυτοῦ· ὁ
 βέβαιον τὸς ποιῆτες σοχασμὸς ἀδικεῖ τὴν σοφίαν
 τῆς ὑπερτάτης ἰσχύος, καὶ σμικρύνει δι' αὐτῶν τὴν
 μεγαλειότητα αὐτοῦ.

Ἀλλὰ δεῦν πρέπει νὰ ἀρνηθῶμεν, ὅτι δεί-
 σκονται εἰς τὴν ρίζαν τέτοις τῶν χόρτων μικροῦ
 κόκκοι μετ' ἑνὸς χυμὸν ἐρυθρῶν, φαινόμενον ὡς αἷ-
 μα, ὅταν θλιβώμενοι κατατερίβωνται οἱ κόκκοι
 μεταξὺ τῶν δακτύλων. ἀλλ' ἔτσι οἱ κόκκοι δεῦν
 εἶναι ἄλλο τίποτε, ἀλλὰ τὰ ἄρωπαϊκά κοκ-
 κίδια, ἢ ἐρυθρόμυα (ζωύφια τῆς Ἀμερικῆς,
 ὑπὸ τὰ ὁποῖα γίνεται τὸ κρεμέζι) ἀνατίθενται
 μικρὸν πρὸ τῆς ἡμέρας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, καὶ μετ' αὐτῶν
 τὴν ἑορτὴν εἰς τὰς ρίζας τῶν ῥηδεύτων χόρτων.
 ὅθεν δεισκόμεν ταῦτα τὰ μικρὰ ἐντομα ὄχι
 μόνον τὴν ἡμέραν τῆς ἡμέρας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, ἀλλὰ σχε-
 δὸν καὶ ὅλον τὸν μῆνα εἰς τὴν ῥηδεύσαν ρίζαν.
 εἰς τὴν Λεχίαν ὑπάρχει πολὺ πλῆθος αὐτῶν
 εἰς τὰς ἀμμώδεις τόπους. μετ' αὐτὰ ἐμπορεύοντο
 τὸν παλαιὸν καιρὸν πολλά. τὸ βάμμα, ὅπου
 φερόμεται ὑπὸ ταῦτα τὰ ἐντομα, ὀνομάζεται
 τὸ ἄρωπαϊκὸν κοκκίδιον (κρεμέζι).

Δόξαι δεισιδαίμονες.

§. 175. Μεταξὺ τῶν γεωργῶν ἔπικρατεῖ ἀκόμη εἰς πολλὰς τόπας ἡ δεισιδαίμων συνήθεια τῆ νὰ θεοδέωσι τὰ ὀπωροφόρα δένδρα τῶν τλήνυκτα τῆ νῆς ἔτις μὲ χεινὶ ἀχύνον. μερικοὶ κάμνοντες τὰτο δὲν ὀμιλοῦσι παντελῶς. ἄλλοι ὁμῶς, ἐν ᾧ χαρίζονται εἰς τὸ δένδρον τὸ ρηθὲν δῶρον, μεταχειρίζονται ἰδίῳ τινὰ δόλογίῳ, ἢ ἐμπύγασιν εἰς τὸ χροινὶ δύναειον χαλκινόν. καὶ ὅλα ταῦτα ἀποβλέπεν εἰς θελοστέραν δόφοειαν τῶν δένδρων τὸ ἐξῆς θέρους. ἀλλὰ γνωρίσατε ἀπὸ ταύτῃ τλήν μωρίῳ, ὅτι ἡ δεισιδαίμοις ἀδασύρει τὰς ἀνθρώπους εἰς πᾶσαν ἀπίαν, ὅποια, ἢ ὅση καὶ ἀνὴν ἦναι. ὁ Θεὸς ἔκαμε τὰ δένδρα καρποφόρα, μὲ τὸ νὰ ἐνέβαλεν εἰς τλήν φύσιν τῶν τὸ ἀείν, καὶ καρποφορεῖν ὅθου ὅταν παρακαλῆτε αὐτὰ προσδουχόμενοι, καὶ τὴν ἔπικαλῆθε γὰ δόλογήσῃ τὰς καρπὰς τῆ τοπῆς, φράττετε φρονίμως, καὶ χριστιανικῶς. ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὑμεῖς ἔπεθετε πρὸς αὐτὰ τὰ δένδρα, πρὸς πλάσματα ἄλογα, καὶ τὰ προσλαλεῖτε, καὶ ἔσπον τινὰ προσφέρετε εἰς αὐτὰ θυσίαν. ἀλλὰ ἔπω δὲν ἀπονέμετε πρὸς τὸν Δημιουργὸν τλήν ἀνήκεσαν αὐτῶ τιμῆν, καὶ λαβῆστε οἰονεὶ ὡς εἰδῶλον τὸ ἄλογον κτίσμα. ἢ ὁ νῆς σας γοητεύεται τὸσον πολλὰ, ὡς νομίζετε, πῶς ὁ Θεὸς κινεῖται ἀπὸ τῆς τοιῆς λήρας εἰς τὸ νὰ μεταβάλῃ τλήν φύσιν τῆ τοιῆς δένδρων, καὶ νὰ τὰ κάμη μᾶλλον καρποφόρα, ὡς τὰ ἄλλα; ἀνὴν ἐπὶ τὰ δένδρα σας δὲν καρποφορῆ, θελοσκάπτετέ το, καὶ λιπαίνετε το μὲ κόφρον πικταχόθου, καὶ ἐκ τῆς προσδοκᾶτε ὠφέλειαν, ἀλλ'

αἰτ' ὄχι ἄπο τὰ εἰς ἀχύρα χροινία, τὰ ὅποια
 χαρίζεθε εἰς αὐτά. καὶ ὅτι ἄρα νὰ γίνηται
 τὸ αὐτὸ τὴν ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἐνιαυτῆς;
 τάχα διαφέρει αὐτὴ ἄπο τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς
 ἐνιαυτῆς; ἀνθρώποι διέταξαν τὸ νὰ ἀρχώμεθα
 τὸ ἔτος ἄπο τῆς πρώτης Ἰαννουαρίᾳ, ὅτε ὁ Σω-
 τὴρ ἡμῶν ἔχει πρῶτον τὸ αἷμά τε ἐν τῇ Θε-
 τομῇ. ἀλλὰ ὅτι τὰς δύο ἐνδέχεται νὰ ἔλα-
 βου ἡ ἡμέρα ἐκείνη καμμία δύαμιν, ἐκτει-
 νομένη εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς δούδραν
 μὲ μείκτες λήρας. τὰ λοιπὰ δὲ, μήτε ἰξόρο-
 μὴ τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς Θετομῆς τῆς Χρι-
 στῆ. ὅτι καὶ ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεώς τε δύο γνω-
 εῖζεται βεβαίως. ὅτι ἡ χριστιανικὴ Χρονολογία
 ἀρχεται ἄπο τῆς πρώτης Ἰαννουαρίᾳ εἶναι πραγ-
 μα καὶ πεδοκῆν, μὴ δυναμῶν νὰ προξενήσῃ
 καμμίαν μεταβολὴν εἰς τὴν φύσιν. προητέρα
 ὁ ἐνιαυτός, ἤρχετο ἄπο τῆς κα. Μαρτίᾳ, ὅτε
 ὁ ἥλιος ἐμβαίνει εἰς τὸ ζῳδιον τῆς κριῆς, καὶ ὅτε
 ἀρχεται τὸ ἔαρ.

Τ Μ Η Μ Α Ι Ε'.

Περὶ τῆ βασιλείᾳ τῆς ζωῆς.

§. 176. Ζῶον λέγεται ὅ,τι σιωίεται ἄπο
 σῶμα, καὶ ψυχῆ, ἡ ὅποια αἰθάεται, καὶ κινεῖ
 τὸ σῶμα αὐθαιρέτως, ἢ καὶ τὴν θέλησίν της.
 ὡς εἰς τὸ βασίλειον τῆς ζωῆς ἀναγέρονται ὅ-
 λα τὰ σῶματα, ὅσα ζῶσιν, αὐξάνουσι, καὶ αἰ-
 θάνονται. τὰ ζῶα διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων πο-
 λὺ καὶ τὴν ἐξωτερικῆν μορφήν. ὁ Δημιουργός
 Fisica popol. X κα-